

Az olaszperje termesztés-technológiája

Talajelőkészítés

Az olaszperje vetéséhez – hasonlóan a búzáéhoz – jól előkészített, kellően ülepedett, beérett, nyirkos magágy szükséges. A talaj előkészítés idejét és módját mindig a konkrét körülmények alapján kell megválasztani. A kellően le nem ülepedett, üreges, rögös magágyban kevesebb mag kel ki és ritkább lesz a vetés, sőt, még a tél folyamán is nagyobb lehet a kipusztulás aránya. Az őszi szántás nem kötelező, talajtípus, valamint elővetemény függvényében gyakran elegendő a tárcsázás. Nagyon fontos a jó minőségű, aprómorzsás magágy készítése, amelynek legmegfelelőbb eszköze a kombinátor. Amennyiben a talajállapot azt indokolja, akár kétszer is érdemes kombinátorral végigmenni a táblán.

Tápanyagigény, alaptrágyázás

Az [olaszperje](#) tápanyagigényes növény. A nagy terméshozam, valamint a magas fehérjetartalom elérésének érdekében nagymennyiségű nitrogénre van szüksége.

Az olaszperje – hektáronként – az alábbi tápanyagmennyiséget veszi ki a talajból (amennyiben rendelkezésre áll): 60-80 kg P_2O_5 , 100-120 kg K_2O , 150-200 kg N.

Az őszi tápanyagellátás formája lehet [szerves trágya](#), hígtrágya, valamint [műtrágya](#).

Több éves olaszperje (Avensyl, Bahial) alá célszerű 40-50 t/ha szerves trágyát kijuttatni, de nem kötelező. Hígtrágyázás esetén az ajánlott mennyiség: 20-25 m³/ha, műtrágya vonatkozásában pedig: 60 kg P_2O_5 , 100 kg K_2O , 60 kg N. /ha.

Vetés

Vetésidő: a vetés ideje augusztus vége és október eleje között van. Pontos időpontját általában az elővetemény lekerülési ideje (gabona, vagy silókukorica) határozza meg. Általános célkitűzés, hogy a fagyok beálltaig a perjének gyökeret kell váltania (bokrosodás), és el kell érnie a 6 leveles állapotot. Ehhez a vetéstől számítva kb. 6 hétre van szüksége. Korai vetés esetén (megfelelő csapadékelátás mellett) komoly esély van – október végén – egy kb. 2 t/ha szárazanyagot adó termés betakarítására.

Vetésmélység: az olaszperje magja aprómag, sziklevele kevés tápanyagtartalékkal rendelkezik, ennek megfelelően 1-2 cm mélyre kell vetni! Amennyiben gabona mélységre vetjük (4-5 cm) akkor a magnak akár 3-5 hétre is szüksége lesz a kikelésre, így a gyökérváltás a tél beállta előtt nem történik meg, télen pedig a talaj fagyása-olvadása következtében a hajszálgyökerek elszakadnak, a vetés tavaszra igen megritkul, de akár ki is pusztulhat.

Vetés módja: A vetés gabonavetőgéppel, gabona sortávra (12 cm) történik. A vetést mindig hengerezéssel (pl.: gyűrűshenger) zárjuk! A vetés utáni területnek olyan keménynek kell lennie, hogy akár kerékpárral is végig lehessen rajta menni!

Vetőmag szükséglet: 30 kg/ha.

Növényápolás, gyomirtás

Az olaszperje (Suxyl, Avensyl, Bahial) rendkívül gyors növekedésű, így őszi gyomirtást nem igényel, tavasszal pedig robbanásszerű növekedése miatt gyomirtása nem indokolt. Előfordul azonban, hogy – erős magkipergés esetén – ősszel a repce felüti a fejét, amely ellen hormontartalmú szerekkel sikeresen védekezhetünk.

A perje magas cukortartalmánál fogva - hosszú enyhe ősz esetén - vonzhatja a levéltetveket, amelyek ellen piretroidokkal védekezünk. Ezek a fajták gombás betegségekre (helmintosporium, rozsda stb.) nem érzékenyek.

Fejtrágyázás

Tavasszal két menetben jutassuk ki a szükséges nitrogénmennyiséget. Első menetben - ahogy a talajállapot lehetővé teszi - szórjunk ki 80 kg hatóanyag /ha nitrogént, vagy 25-30 m³/ha hígtrágyát, kb.: 20 cm növekedés után pedig további 60 kg N hatóanyagot/ha, vagy 15-20 m³/ha hígtrágyát.

A tavaszi nitrogénellátással ne spóroljunk, mert a termés mennyisége, valamint fehérjetartalma annak függvénye!

Betakarítás

A betakarítás (kaszálás) időpontja április vége, május eleje. Optimális időpontja, amikor a kalász még hasban van, ugyanis ez az a fenofázis, amikor maximális termésmennyiség mellett, jó beltartalommal tudjuk a növényt betakarítani. A kalászok megjelenésével párhuzamosan a növény fehérjetartalma (amit drága műtrágyával biztosítottunk) az idő előrehaladásával exponenciálisan csökken, lignintartalma pedig rohamosan nő, vagyis az emészthetősége romlik. Minél korábban kaszáljuk le a fűvet, annál magasabb lesz a fehérje-, és energiatartalma, a termésmennyiség viszont annál kisebb.

A betakarítás legelterjedtebb eszköze a dobos - kemper - kasza. A fűvet kaszálás után 1-2 napig (levegő-hőmérséklet függvénye) fonnyadni hagyjuk, majd silózóval betakarítjuk.

Első kaszálásból szenázst (falközi silóba taposva, vagy körbálába csomagolva, esetleg „hurkába” töltve) készítünk.

A betakarítás után azonnal - a következő növedék számára - 40 kg/ha hatóanyag nitrogén műtrágyát juttatunk ki.

Második kaszálásból szenázst, vagy szénát készítünk.

A nyári melegben a perje nem fejlődik, az őszi csapadék hatására azonban október végén bőséges kaszálást remélhetünk.

Várható terméshozam

Az olaszperje éves szinten, optimális tápanyag-, és csapadékelátás mellett, 8-10 t/ha szárazanyagot képes produkálni, amelynek 50%-a tavaszi első kaszálásra, 25%-a második kaszálásra, 25%-a pedig az őszi kaszálásra várható.